

Referat

Dato

7.juni 2016

Foredrag: På Hvalfangst i 1958/59 som 15 åring

v/Olav Georg Dalseth

Olav innledet med å fortelle om en god men røff og nøktern barndom på Sula i Sunnmøre. Olav er ingen fan av moderne media duppeditter, og hans historie ble derfor tatt rett fra egen hukommelse, som på fengslende måte tok forsamlingen tilbake til 50 tallet. Som han selv sa det; ” det høres ut som det er over 100 år siden, men det er jo bare drøyt 50 år!” Olav gikk skole annenhver dag, og var nok en krabat som likte seg best når han kunne delta i praktisk arbeide. Så som da han lærte å ta livet av høner!

Olavs far og mor ble skilt, og mor måtte flytte for å skaffe seg arbeid. Det brakte henne til Holmestrand, og Melkefabrikken! Olav tilbrakte en periode hos besteforeldrene før mor fikk boplass til familien i Holmestrand. Moren fikk senere arbeide på Nordisk, mens Olav og hans eldre bror gikk folkeskolen ferdig på Ekeberg, med vår kjente lærer A. Næss.

Videre skolegang tiltalte ikke Olav, selv om han nok hadde karakterer til det. Nei, hans rastløse kropp ville tjene til livets opphold, og visergutt under Arkivar Off, ble første stopp! Her hadde han fast oppdrag, bla med å hente 2 rundstykker til Dir. Holm Johnsen og 2 wienerbrød til Ing. Holte til lunsj. Dette var fast prosedyre hver dag.

Men Hvalfangsten hadde skapt nysgjerrighet hos den unge Olav, problemet var imidlertid at aldersgrensen for å få hyre var 15 år, og Olav fylte ikke det tidsnok på høsten.

Løsningen ble litt sunnmørsk kreativitet og en skarp penne stift, og vips så var alderen i passet ordnet!

Dermed kunne unge/lille Olav mønstre på som messegutt i flensemessa, og et halvt år med uforglemmelige opplevelser startet. MS Thorshøvdi, Dahl`s rederi, et av våre største kokerier fra den tiden ble Olavs nye arbeidsplass. Han startet dagen med frokost kl 0600, og serverte mat, ryddet og vasket opp, til kl 1800 hver dag i uke etter uke. 24 mann var det i messa. Kun noen stakkars timer på Julaften ettermiddag fikk han fri, flensegjengen skulle rydde! Jo,jo men sann! Olav fikk i stedet dobbel jobb/straff neste morgen!

På vei til Sør-isen, fikk de et ti dagers landligge på San Nicolas i Aruba, grunnet en defekt ombord. Her møtte Olav tolleren Bo-Bo, som tydeligvis har satt seg fast i Olavs minne. Eller var det kanskje hans nydelige datter på 15 år som Olav ble tilbudt, men som han, ung som han var, ikke torde binde seg til.

Mange artige historier ble servert, fra en tid som mange av oss Vestfoldinger på en eller annen måte var en del av, og som nå kun er historie. Nevnes bør også at 2 mann omkom under denne perioden. Det var ofte arbeids uhell ombord, men eget sykehus og kirurg løste det meste.

Alt på på hvalen ble kokt til olje ombord, og jevnlig hentet av tankbåter, overført i havet. For hvert 25000 fat fikk de en ekstra dram.

Olav ble ikke styrtrik på sin hvalfangst, men mønstret av med 3200 blanke kroner i lomma, noe han som en ekte sunnmøring tok godt vare på.

Olav fikk nok etter en tur, og lysten på mere utdanning hadde endelig våknet! Havorsen`s yrkes skole på brygga og senere Knut Ågesen`s Handelskole ble gjennomført med gode resultater.

Referent: Svein Otto